

برنجی درجه‌لی کتلی کوی مکتبده کوی تصرفاتی فکرینی
یوروتمک مسئله سنک حلی.

چهره‌نی: ۱. بابا زاده

یازانی: سه‌روف

اوقتیا بر انقلابدن آنتی یلدر کیچور. آلتی یلدر که روس
مکتبی کندی اوزرینده اولان کهنه سخولاستیک، بکرنکلیک
توزینی سیلوب، یگی زحمت مکتبی قورولوشی بولندا کله‌جک
نسک تریه و تحصیلی ایچین یگی اصولر، و مه‌تودلر آقارماق
بولنه قدم باصمیشدر. زحمت مکتبده کوی تصرفاتی فکرینی
یوروتمکی آقاریلان بوللر و اصولر صیراسنه داخل ایتمه‌لیر.
هر بر مکتب‌زدینده بوستانه ترتیب ویرمک خصوصنده قضا خلق
معارف شعبه‌سنک امری هر کسک یادینده اولسون گرک. اوزمان
آز بر مدت ایچروسنده بوتون جمهوریت، متعلملرک و مکتب
امکداشارینک زحمتله حاضرلانا، بوستانلر ایله دولدی. بو حال
خصوصاً ۱۹۱۹ - ۲۰ نجی ییلرده ایتمی صورتده گوزه چارپوردی
ایمدی مسئله‌نک اوته کی طرفنی آیدینلاشدیرالم. مکتبده کوی
تصرفاتی فکرینی یوروتمک مسئله‌سی بونگله حل اولندیمی؟ البته
یوق. مکتبلرک زردینده اولان اکین برلری بوتون - بوتونه
خراب بر حالدله قالدی.

قضا خلق معارف شعبه‌سی حال حاضرده بو اکین برلریندن
هئج بر امیدبکله‌مه دیگی کبی مکتب اکینلرینک مقداری خیالی
آزالمشدر بو حالی نه ایله ایضاح ایتمک اولار؟

بوراده ایشلرک پازلاق بر صورتده ایله‌یله‌مه‌سنه سبب اولان
باش معائنلر ایله توقوشماق مجبوریتینده قلیوربز. بو باش معانت
ایلمک بهاردان کوی مکتبلری متعلملرینک والدینلری ایله برابر
اوز تصرفاتلرینده چالیشماق ایچین مکتب مشغولیتلریندن آیریلمالیریدر

ھال ھازىر ھەر بىر تەرەپتە مۇشەھىدە ئىدىيىلەر بۇ ھال ئىلە داھا چوق سىياسەتچىلەر ئازىم كەلگەچكە. بۇ ھىيىتى ھال بۇيۇك مەنەئىلەر وىرەيلىن اھمىيىتى مەكتەپ اكيىتى سىستېمىسى ھېچ درجەسىنە وار دىر بۇر. وختىلە مەكتەپ بۇستىلارنىڭ نەدىن عبارت اولدىقلىرىنى، بۇرادە ئىشلارنى نىجە ئاپارلىدىغىنى خەتەرلەيگىز. اۇزما بۇستىلارنىڭ ئىشلىرىنى مەكتەپ مەنەئىلەرىدىن (اودا ھەر كۈن دائىمىي اولمايلاق) ۴ - ۵ نەرى ئىشلەردىر. ئىشلارنى چوقى كۈي تەسۋىياتى خەسۇسەندە ھېچ بىر مەلۇماتى اولمايان مەكتەپ امگداشلىرى تەرەقدىن ئاپارلىرىدى. نىجەدە مەلۇم بىر زامانى ئارتىق درجەدە بۇرۇلۇر. ھېچ بىر تەدرىس تەرىپە ئىشى ئاپارلىمايۇر و بۇستىن ئاجىناچاق بىر ھالدا بۇرۇقلۇپ قالىۋىرىدى بۇيلە بىر ھالدا اولان بۇستىلارنىڭ تەجرىبە نەمۇنە اھمىيىتى خەسۇسەندە سۇيەلمەك بىلە ئازىم كەلمەيۇر. بۇ سۇرۇتلە مەكتەپ بۇستىلارنى مەھلى كۇبۇلۇرلارنى نەزەرىندە بۇش، ھېچ بىر شىئە ياراماز او بۇستىلارنىڭ شەكلىنى ئالۇر. بۇيلەلگە قۇضا خەلق مەعارف شەبەسى كەند - تەسۋىياتى ئالانى ئالەشە بۇل خەرج ئىدىيۇر، مەلۇم امك سۇرۇف ئىدىيۇر و نىجە ئىبارىلە ھېچ بىر شىئە ئالە ئىدىيەلەيۇر.

آكلاشلىدىغە كۆرە مەكتەپ بۇستىلارنى سىستېمىسى جانلىي اولمايدىغىنىدىن مەكتەپ كۈي تەسۋىياتى فەكرىنى يۇرۇتمەك مەسئەلەسىنە باشقە بۇللار ئىلە ياناشىمىلىدىر. بىن بۇقارۇدە ئىلەرى سۇرۇلۇن مەسئەلەنىڭ ھەلى مەنەئىلەر و مەكتەپ خادىملەرى تەرەقدىن تەسۋىياتى ئاساسەسى ئىلە مەھلى كۇبۇلۇرلارنى تەسۋىياتى او كەرنەمىشەدىن عبارت ئىلىيۇرۇم. نىجە مۇجۇد ئادى شەرائىط ئىجىروسىندە و مەكتەپ ئىشچىلەرنىڭ كافي درجەدە ھازىرقى كۆرۈد - ئىكلىرى ھالدا بۇ مەسئەلەنى ھەل ئىتمەك مەمكەندۇر.

مەكتەپنىڭ وظيفەسى ئىنسانلارنى زەھمەت فەئالىيىتى او كەرنەمەكەندۇر. بۇ سۇيىدىن دۇلانىي كۈي مەكتەپلەرىندە بىرىنچى نۇبەدە كۇبۇلۇنۇڭ زەھمەتى

او گره نیلمه لیدر. بو حال ییزی کوی تصرفاتی ۱۲ یاشاربنده کی
اوشاقلرک سنی مساعده و بردگی قادار او گره نیلمه سنه سوق ایدبور.
بوراده مسئله بر قادار یونگولله شیر، چونکه متعلملر والدینلری
ایله برابر باغدا، زمیده، بوستانده ایشله مک سایه سنده تجربه حاصل
ایدبورلر.

آنجاچ چوجوقلرک ایلك بهاردن تا پایزک آخرلرینه دک نه ایله
مشغول اولدیلرینی دوشونملری لازیم و واجیدر. مسئله یه نیجه
یاناشمالی؟ چوجوقلری کندی تصرفلری اوزرینده ترصد یابوب
گوردیگلری خصوصنده یازمالری ایله اکتفا ایتمه لیدر.

هر گاه یای زمانی چوجوقلر ایچین منتظم صورتده بوستاندا
چالیشماق ممکن اولماسا او زمان مکتب ایله علاقه ساقلا یا ییلرلر
و چوجوقلرک بو ایشی بویوک هوسله عمله گتورجکلرینه امید
باغلاماق اولار. آنجاچ مکتبک هر بر زمانده چوجوقلرک اوزینه
آچیق اولماسی غایت اهمیتلی در. اونلرک جمعه گونلری و یا خود
آقشاملر بر ساعت وقت تاپایله جکلری شبهه سیزدر. عمومیه چوجوقلر
وظیفه شناس اولبورلر، اوزرلرینه آتلان وظیفه بی عمله گتورمکی
غایت سورلر، متعلملرک ترصد و یازیلر خصوصنده ابتدائی تجربه
حاصل ایتدیگلری احتمال اوتار بو تجربه لر معلم طرفندن قیش
مشغولیتلری زمانی و بیرلیمه لیدر. بر چوق مکتبلرده بو تجربه لر
طبیعتک حادثه لرینی یازماق، متعلملرک درسه گلیشنی، خسته لقلرینی
قید ایتمک و غیره صورتده ویریلر. بهار زمانی چول ایشلری
باشلانمازدان ایلری مکتب امگداشی متعلملر ایله برابر، بوتون
چول ایشلری مدتده ترصد یابماق و یازماق ایچین سخما
حاضرا یورلر سخما آشاغیده کوستریلن نمونه اوزره حاضراناییلر.

۱ - یینگی نڭ آدی.

۲ - همان یینگی ایچین هانکی زمی آیریلیمیش.

۳ - او گجه توپراغڭ مدنی چولله اعمال ایدیلیمیش.

۴ - هانکی آلت ایله،

۵ - توپراقدن وقت، نه مقدارده نه یولله سمیرتلمیش.

۶ - سبگی و اکین وقتی.

۷ - سبگی نڭ خاصه سی (برمیشاق و یاخود صیرا ایله)

۸ - نه قادار تخم سیلمیشدر.

۹ - تخمیر نه ایله و نه درینلگده باصدیریلیمیش.

۱۰ - ییتگینڭ ایلک کوگریش وقتی.

۱۱ - ییتگیلره قوللوق نه دن عبارت اولیمیش.

۱۲ - گل وقتی.

۱۳ - میوه نڭ یتیشن وقتی.

۱۴ - محصولڭ یقیلان وقتی.

۱۵ - نه قادار محصول یقیلمیشدر.

متعلم بو سخما اوزره کندیلرینه منسوب زمیده کی ییتگیلرڭ
یتیشدیریلمه و تریه سی اوزرینده ترصد یاپور. متعلمڭ یابدیغی
ترصد خصوصنده جواب ویرمه لی اولدیغی سواللری نظردن
کیچردیگده بو ایشک ۱۲ یاشنده چوجوق ایچین آغیر اولدیغنه
شبهه ایتمک لازیم گلمه بور. لکن متعلمه برچتینلک یوز ویردیگی
تقدیرده آتاسی پک قولایقله یاردیمده بولنایلر. بوتون یای مدتده
چوجوقلرڭ معلملر ایله صیقی رابطه صاقلامالارینڭ واجب اولدیغنی
تکراراً قید ایدیورم.

متعلم بر مسئله نی باشا دوشمه دیگی و یاخود ایش زمانی بر
چتینلکه تصادف ایندیگی زمان مکتبه وارسین، معلمڭ یاته قوشسین

و يىلمەدىكى شىئىرى اوگرنىن، مکتب امگداشى چول ایشلریندن
 آسوده وقتارینی بو یاخود اوتە کی مدنی يیتگی نك گوگردیگی
 گل آچدیغی، میوه لرک بيشدیگی آنلری تعیین ایتک ایچین
 متعلملر ایله برابر زمیلره، چوللره فنی سیاحت یاپیور. هر گاه
 مکتب امگداشى کندیسی بو خصوصه معلوماتلی اولمازسه اوزمان
 ایلیریجه دن معلوماتلی بر کندیلردن بو خصوصه معلومات آلایلر.
 بویله معلوماتلی و اسفاده لی کوبولر کنداره چوق اولیور.
 فنی سیاحتدن باشقه معلم هر دم بو متعلملری توپلايور، یابدیقلری
 ایشلری نظردن کیچیریر و گله جک ایچین نه ایش گورمک
 لازیم اولدیغی خصوصه کوستریشر یاپیور. متعلملر طرفدن
 یاپلان بو ایشک مثبت و منفعلی طرفلری نه دن عبارتدر؟

چوچوقلر مدنی يیتگیلرک گوگریش و نشونماسی اوزرینده ترصدلر
 یابماغه آلیشیورلر؛ گوی تصرفاتی قاعده لری خصوصه اولان
 معلوماتلرینی سیستهمه سالیورلر؛

بو یاخود باشقه مدنی يیتگیلر ایچین آبریلان زمینک سطحی
 حق حساب ایتک ایچین تجربه اولچولری یاپیورلر، کوی تصرفاتی
 خصوصه اطرافلی معلومات آلیورلر.

بونلردن باشقه کوستریلر واسطه ایله یابیز زمانی، چول ایشلرینک
 آخرلرینده هر بر متعلمک مکمل ترصد روزنامه سنه مالک اولماسی
 غایت اهمیتی در. بو روزنامه لر قیش درس لرینده مشترک امک ایچین
 زنگین و جانلی ماتریال تشکیل ایدیورلر. چوچوقلر طرفدن
 یابلوب، روزنامه یه ایدیلن ترصدلر برنجی و قتلر تام معناسی ایله
 مکمل و دوز گون اولماسالرده فقط بر طرفدن پیداغوزی نقطه
 نظرله، اوتە کی طرفدن دائره آغرونوملرینک قضا ستاتیستیک

بىيوروسنىڭ ستفادەسى ايجىن همان دائرەنىڭ كوى تصرفاتىڭ وضعىتى
آڭلاتان موفقىت تشكىل ايدىيورلر.

مەلىك رولى بر تشكىلاتچى رولى كېى صحنە حىاتە آتيلر.
قىمتلى دە اولسا بو خام ماتريالى درس وقلرىندە مشتركا، قلوب
ايشلرى صورتدە، لايىقچە پك چوبر ائىمەلى ومطابق نئىجەلر
چىقارماليدير. مەلىم ايشى ايله قورماليدر كه فعاليت زمانى مەلىملر ۱۰۰
فۇض تشبث شىخسىە نشانەسى كوسترسىنلر. مەلىملرە ترصد اوزرە
ياپلماسى لازىم وظىفەلرى موفقىتلى صورتدە عملەكتورىلدىكى
تقدىردە: همان مەلىدە نە كېى يىتىكىلرڭ مەنىلشدىرىلدىكى، توپراڭڭ
نئىچە زرع ايدىلدىكى، ھانكى اصولڭ اتشار بولدىغى، كوى
تصرفاتى آلانى: سېكىڭنىڭ خاسەسى و غىرەبى كوسترمە قىمتلى
ماتريال تشكىل ايدىيورلر. چوجوقلر حاضرلانا باشقە باشقە روزنامەلرى
نظامە سالماق ومقايسە ائىمكەلە توپراڭڭ ناصىل، زرعى، و ياخود
باشقە مەنى يىتىكىڭ ناصل نشونما ايدىلمەسى، عمومىتە تصرفاتڭ
منتظم صورتدە، قاعدەسنجە آبارىلماسى خصوصندە نئىجەلر چىقاروب
موجود اقليم ايجروسندە اكىن وقتى آيدىنلاشدىرىلر و غىرى
بو كېى مسئلەلرى حل ايدىيورلر.

چوجوقلر ايكى تصرفاتى مقايىسە ائىدىگلىرى زمان و ياخود باشقە
تخىمڭ، كوگرىتىلرڭ بر تصرفاتدە اوتە كىندن دھا محصولدار اولدىغى
كورىيورلر. چوجوقلر روزنامەلرى دوتوشدىردىقە بر تصرفاتدە
محصولڭ اوتە كىندن قوتلى اولدىغىڭ سىلرىنى آراشدىروب بوليور؛
بلىلى اولدىغى اوزرە محصولى آرتىق اولان، مطابق اصوللر ايله
دھا ايلرىەن توپراغى قوتلندىرمىش مەنى يىتىكىلرى احاطە ايدىن
يابانى اوتلرى تەمىزلەمىش: دھا مەكىل اكىنلر، ماكىنەلر تطبىق
ايمىش و تەمىز تخىم سېمىشدر. بو حال چوجوقلرى مراقلاندىيور.

بوايشك نيچين اويله دكل شويله ياپلماسى ياقشى اولديغى خصوصنده فكرلرينه يوزلرجه سوالرر كليور . بو حالده مکتب امگداشك وظيفهسى كوى تصرفاته دائر معلومات كتابچهلرى و باشقا اديت بولدير اراق چوجوقلره فنى ابضاحات ، فنى موسسه لرده ، تجربه زميلرينده تصرفاتك نيجه آبار بلديغى خصوصنده معلومات و برمك . محصولات خصوصنده عددلار ، رقملىر كوسترمك و محلى كنديلار ك محصوللرى ايله مقايسه ايتمگدن عبارت اولوب قالير .

روزنامه لر چك - چوير ايديلر كن چوجوقلرى قروپلره بولمك اولار: بر حصهسى ياز اكينى ، اوتة كى قيش اكينى ، ۳نجى حصه توپراغى استراحتده قويماق مسئلهسى ايله مشغول اوليورلر . هر بر قروپ ايشلار ك گيديشى و چيقازيلان تيجه لر خصوصنده متعاملر ك عمومى يقنجاغنده معروضهده بولتيور . بو ايش مکتب طرفندن هر ييل عمله گتوريار . بويله لگله بير نيجه يياك مدتده كوى تصرفاتى قاعده سنجه آبارماق خصوصنده لازيمى مقدارده اعمال ايديلميش چوجوقلر ، مکتب ايشچيلرى ، محلى كويلور و دائره آغرونوملرى ايچين بويوك اهميتى حائز ماتريال توپلانير .

دائره آغرونومى عمله گتوريان بو ايش ايله آرتيق درجهده مراقلاما ليدر ، چونكه مکتب و مکتب امگداشلى واسطهسى ايله كويلورلر تثير باغيشلاماق اك دوزگون بر يولدر ، بو ايشده جدى اشتراك ايله ييلن روسيه قوممونست گنجلر اتفاقك كنداوز گلىر آنلان بوقدان بابانجى قالماليدرلر . بوندان باشقه كوشك - قراتخانه لرينك كوى تصرفاتى او گرنمك دائره سندن آبارد بقلرى ايشلرى مکتبلر ك يوقاروده كوستريلن ايشى ايله برلشدير يلمه ليدر .

محلى اهالىنك بيرنجى وقتلر بو ايشه شبيه ايله باقاجاغى و ايناماق ابسته مهيه جگى بللى در . فقط خام ماتريال مکتب طرفندن

اعمال ايدىلدىكىدىن بىگولنىر وورولدىغىدىن سوڭرا كىند شوراسى روسىيە كىچ قوممونيستلار اتفائى اوزە كى و محلى آغرونومك اشتراكى ايله مەكتەپ طرفىدىن كورپلار ایشلارنى تىجەلەرى خصوصىدە اھالىنىڭ قارشوسىدە حق حساب وېرىلدىكىدىن و او كون مناسب ایش سر كىسى تىرتىب ايدىلدىكىدىن سوڭرا شېھ و ائانامازلىق زائل اولار. او زمان بو ایشنىڭ چوققىسىدە تصرفاتلىرىنى كوزللىشىدىرىمك ايچن بر طاقم يېڭى شىلەر او كىرىدىكىنى كىدىلەرنە غايت خىرلى اولدىغىنى كورن كويلولر يېڭى بىلدە مەكتەپنىڭ بو دائىرەدە كوردىكى ایشلەر ياردىم ايدىرار. مەكتەپ بويەلەلگە محلى كوى تصرفاتى دائىرەسىدە قورولان كىشىنىڭ فعالىت بويەلە اھالى، محلى شورالار، معارف موسسەلەرى، قرائت - اېولرى، مدنى - معارف ادارەلەرى، كىچ قوممونيستلار و روسىيە قوممونيست فرەسنىڭ اوزە كى ايله صىقى علافەبە كىرىور. كوى مەكتىبىنىڭ حال حاضر كى مەكتەپنىڭ سوق ايدىلمەسى لازىمى بولا طرف قدم آتور. بو ایش مەكتەپ امكداشنىڭ كوى تصرفاتى خصوصىدە معلومات دائىرەسىدە آز حاضرلىق كورن اولدىغىنى تەقدىردە آبارماق مەمكىن در يا بوق مسئلەسى اوقوبوچىلەرى مشغول ايدە بىلەر. ظەمنىچە آرزو ايدىلدىكى كى مەمكىن در. بو ایشدە معلمىن چوق آز شنى طلب اولتىور. بورادە معلم بوبوك يولداش كى مەملىكەت ايله برابر مدنى بىتىكىلەرنىڭ كىرىشى، تۇپراغنىڭ زرع اصوللەرى اوزىرىندە نىسبەتەن باھالى و نىسبەتەن روزنامەلەرنى اجمالى ايدەرنىڭ داھا يو كىسك مەھسولنىڭ سىلەرى خصوصىدە تىجەلەرنىڭ مالىدەر. معلم كوستىرىلار ایشلارنىڭ عملە كىتوربىلدىكى زمان كىندى قىنى زراعتى نىچە، آبارماقنى او كىرەنەنەنە، بودا كوى تصرفاتى دائىرەسىدە اختصاصى قالدېرىماق ايچىن كىڭ كوزل بولدر، دائىما كويلەردە آراپىلماسى آسان تىجەلەرنى كويلولر بو خصوصىدە مەكتەپ امكداشنىڭ معلمى اولاي بىلەرلەر

ایمدی بو ایشک برنجی درجہ لی مکتب چوچوقلری ایچین ممکن و مطابق اولوب اولمادیغی مسئله سی اورتالغہ چیقور. چوچوقلرک نرسدچی و تحقیقاتچی روئی گوزل آپاردیقلرین، نرسد تجربہ لرینک مکتبہ دک ویریلدیگینی و ویریلدیغی اولدیغی، برنجی درجہ لی کند مکتبی متعلملرینک والدینلرینہ یاردہم ایدرکن کوی تصرفانی ایشلرینک اشتراکچی سی اولدیغی نظر اعتبارہ آلاراق بو سوالہ مثبت جواب ویرمہ لیدر. ۲-۴ ییل تحصیل ایدن چوچوقلرک بو دائرہ دہ ویریلن ایشی لایقئجہ عملہ گتورہ جگی شہ سیزدر، فقط بو خال داها تیز ایشہ باشلاماق ممکن اولدیغی احتمالی بوج اینمہ یور.

برنجی درجه‌لی کوی مکتبده کوی تصرفاتی فکرنی کیچرمک مسئله‌سی یوقاروده کوسترلین بلان اوزره «وغاروده» قضا‌سندمه تشکیل اولنان خصوصی کوی تصرفاتی قومیسیتندمه حاضرلانوڭ گئیش قضا معلم‌لی برلشمه‌سنگ مذاکره‌سده وبریلیمیشدی، ماهیت اعتبارله هیچ بر اعتراض اولمادی. باغارود اجتماعی تربیه اداره‌سی ۱۹۲۳ نجی سنه‌نگ باشنده بو ایشه باشلاماغی فکر ایدیوردی. لکن مکتب امگداشلاری فرقه مکتبی نزدینده موجود عمومی پیداغوزی قورصلرینه گوندریلدیکلریندن] بو ایشک کیچریلمه‌سینی ۱۹۲۴ نجی سنه‌نگ بهارینه‌دک تاخیره سالماق لازیم‌کلدی. حال حاضرده خصوصی حاضریق آباروبلر. محظله تعلیمات گوندریلمیشدر. مکتب تعلیماتچیلری معلم‌لرک ناحیه برلشمه‌لرینده تعلیمات خاصیتلی معروضه اوقوبورار. مکتب امگداش‌لرینک اختصاصی بو کس‌لتمک ایچین وظیفه اولاراق «کتلوی کوی مکتبده کوی تصرفاتی فکری» موضوعی وبریلیمیشدر. خلق معارف شعبه‌سی نزدینده بر طاقم نوبتی م‌تودیق مسئله‌لر

دوربور. ۱) مکتب پروگرامنده کندی الدارلنک حالن او گرنمکی داخل ایدن کوی تصرفتی فکرینی درینلشدیرمک خصوصنده،
 ۲) کوی تصرفاتی برنجی درجلی مکتبده حاضرلاناں عمومی خاصه لی ماتریاللرک مضمونی ایله طویدیرماق (شعبلندیرمک)،
 ۳) آغرونوم و اجتماعی تشکیلاتلرک ایشه جلب و اشتراك فورمالری.

مکتب و کوی معیشتی.

پهیرهنی: م. ر.

بازانی: شاتسکی

حال حاضرده کوی ایشلری پک بویوک بیر اجتماعی اهمیت کسب ایدیور. کوی کندی عصری عاطللیکیندن چیقاران باشایشینک تشکیلینه چالیشیور.
 شیمدیکی حالدا انقلاب کندی انشا آت قسمیه کویه قادار آنجاق ایمدی نفوذ ایدمه یامیش و بیر کرم گیرمش اولدیقی حالده آرتیق کدی تاریخی ایشینی یاپمایا باشلاباجاقدیر: (آرتیق باشلامشدر ییله). یگی مدینک نه ماهیتده و هانکی بوللارلا گیده جگی مسئلهسی اگ چوق ییزم اجتماعی حیاتمزدن آسیلی در. بءاعلیه کویلر ایچریسینده تاثیر ایدمک اولان بوتون مدنی قوتلرک قیمت و تطبیقاتینی دریندن - درینه مطالعه ایتمک، کوی ایشلرینک ماهیت، اصول و تشکیلاتینی مطالعه و تدقیق ایتمک تعامیه طبیعی در.

مسئله نك بویوكلک و عظمتی کندی - کدینه معلومدر. فقط کویلر ایچریسینه یگی قوتلر سوق ایتمک امکائی فوق العاده آاز اولدیقی و بونلارک معین بیر شکله صالینماسی ایچین اینانیلما یاجاق